

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.)

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадзі.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграшчы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ і СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Няроўнае змаганьне.

Ад маёвага перавароту ўсім дзяржаўным жыццём у Польшчы самастойна кіруе ўрад. Хоць Сейм, як заканадаўчы дзяржаўны орган, ня сьціну істнаваньня, аднак яго роля ў заканадаўстве да таго змалела, што бяз памылкі можна сказаць, што ў Польшчы ўжо парламанту амаль-што няма. Урад за подпісам Прэзыдэнта выдае законы ў форме дэкрэтаў, урад праводзіць сам іх у жыццё, а Сейму часам падсоўвае на разгляд справы трэцярадлага значэньня і забараняе Сейму брацца за справы важнейшыя. Сейм да таго чужыцца пакрыўджаным і бязсільным, што баіцца паставіць востра пытаньне аб абароне сваіх правоў. Такім чынам, паўтара месяца таму назад урад сьціну працу Сейму, а паслы, замест дамагацца адчынення сэсіі, паехалі сабе на летні адпачынак. Толькі пасля паўтара месяца, хоцькі-ня-хоцькі, некаторыя польскія клубы падпісалі заяву да прэзыдэнта аб скліканьні сэсіі Сейму.

Такім чынам, згодна з канстытуцыяй, на другім тыдні мае адбыцца ўжо першае паседжаньне надзвычайнай соймавай сэсіі. Самыя паседжаньні Сейму зрабіліся ўжо маля цікавымі для грамадзянства, бо дагэтуль, за ўвесь час свайго істнаваньня, польскі Сейм нічога добрага для працоўных гуршчак не зрабіў, а ў апошнія часы, таксама нічога ня можа зрабіць добрага для сялянства і работнікаў, бо з аднаго боку польскі Сейм складаецца пераважна з абшарнікаў, капіталістых, буржуаў і нацыяналістых пэпэсаў (беларускія і ўкраінскія паслы знаходзяцца ў меншасці), а з другога боку — Сейм нічога ня можа зрабіць, бо ўрад яму не дазваляе. Вось чаму надзвычайная сэсія Сейму маля цікавіць працоўныя масы, маля цікавіць і Беларусаў, як працоўных вёскі і места.

Цяперашні польскі Сейм настроены воража да беларускага адраджэнскага руху і затым выдаў слаўныя языковыя ўставы, замест радыкальнай зямельнай рэформы, прыняў уставу аб парцэляцыі і асадніцтве і інш. Польскія ўрады, як хіена-пастаўскія, так і памаёвныя таксама, баяцца разросту беларускага руху і затым не даюць беларускіх школ, ня думалі аб перадачы абшарніцкай зямлі ў рукі сялян-Беларусаў, не даюць Беларускам ніякіх пазык ні дапамог на адбудову і г. д. Такі стан рэчаў стварыў тое, што мы адзінакава непрыязна заглядаемся, як на польскі Сейм, так і на польскі ўрад і затым у спрэчках і непаразуменьнях між Сеймам і ўрадам ня прыймаем дзейнага ўдзелу. Затое некаторыя польскія партыі, асабліва эндэцыя

Аб'яднаньне нацыянальных меншасцяў і Беларусы.

Усе тыя народы, якія жывуць у дзяржаве і не зьяўляюцца пануючай нацыяй, называюцца меншасцю.

І вось, каб лепей бараніцца ад уціску пануючых народаў, меншасці з усіх дзяржаваў Эўропы рашылі аб'яднацца. У мэтах гэтага ў 1925 годзе адбыўся першы, у 1926 другі, а нядаўна сёлета — трэці зьезд нацыянальных меншасцяў. На сваіх зьездах нацыянальных меншасцяў прынялі статут згодна якога, кожная нацыянальная меншасць павінна задэкляраваць льяльнасць (прыхільнасць) да гэтай дзяржавы ў якой жыве і, дамагаючыся на правы сваіх нацыянальна-культурных правоў, не павінна парушаць тэрытарыяльнае пытаньне.

Мы Беларусы, жывучы пад польскім панаваньнем, становім таксама меншасць, аднак-жа на сваёй роднай беларускай зямлі мы становім большасць, дык ясна, што з аб'яднаньнем нац. меншасцяў нам не падарозе. Дзеля гэтага самага, Беларусы, будучы прысутнымі на зьездах, кожны раз аставаліся толькі наглядчыкамі.

Сёлета, як ужо ведама, быў на зьезде пасол Рагуля, які, паміма справаздачы дэлегаваўштаму яго Беларускаму Нацыянальнаму Камітэту, быў ласкавы ўдзельніць Рэдакцыі „Сял. Нівы“ некалькі слоў аб сваёй прысутнасці на зьездзе.

Па прыездзе ў Жанэву пасол Рагуля разам з прадстаўнікамі ад Украінцаў зьвярнуўся да сакрэтарыяту аб'яднаньня, дзе пасля нарады выясьнілася, што плятформа аб'яднаньня

(польскія нацыяналістычна-шовіністычныя буржуі) прымаюць найбольш гарачы ўдзел у барацьбе Сейму з урадам. Быццам у абароне дэмакратычных парламантскіх прынцыпаў, эндэкі вядуць барацьбу з цяперашнім таксама буржуазным урадам — урадам капіталістых і абшарнікаў, а фактычна хочучь, каб улада ў Польшчы перайшла ў рукі польскіх ксяндзоў, якія запоўняюць рады эндэцкае партыі. У гэтай барацьбе дагэтуль выключна адзін урад быў пераможцам, а Сейм аставаўся пакрыўджаным. Цяпер, на новай скліканай сэсіі выявіцца, на сколькі эндэкі чуюць сябе сільнымі і на сколькі падымучь голас проці ўраду. Таксама выявіцца, як урад Пілсудскага будзе рэагаваць на выступленьні большасці Сейму. Тут магчымыя дзьве дарогі, або Сейм адкажыцца ад сваіх прэтэнсыяў на перагляд некаторых дэкрэтаў Прэзыдэнта і перастане займацца законамі, якія не запрапанаваны ўрадам, або якраз захоча выказацца проці ўраду і будзе разглядаць праціўрадовыя праекты законаў. У першым выпадку ўсё астанецца пастараму, так, як было дагэтуль, г. зн., Сейм астанецца паслушным выканальнікам волі ўраду. У другім выпадку ўзьнікне ізноў канфлікт між Сеймам і ўрадам. Найкарэй трэба спадзявацца гэтага апошняга. Няма сумліву, што

не зьмянілася, дык і ясна, што ўваход Беларусаў у аб'яднаньне н. м. астаўся адкрытым. Аб'яднаньне ня хоча парушаць тэрытарыяльнае пытаньня, а Беларусаў не задаваляе вырашэньне культурных справаў.

На самым зьездзе паўстаў канфлікт, які закончыўся тым, што Палыкі, якія жывуць у Нямеччыне выступілі з аб'яднаньня, а яны то і зьяўляліся галоўнымі праціўнікамі недапушчэньня Беларусаў ў аб'яднаньне нацыянальных меншасцяў. Пасля гэтага сакрэтарыят аб'яднаньня запрапанававу паслу Рагулі ўвайсьці ў аб'яднаньне, дакладуючы пераглядзець і, па магчымасці, паправіць статут. Ад гэтага камбінацыі пас. Рагуля адмовіўся дзеля таго, што ня меў, ў даным выпадку, інструкцыяў ад інстытуцыі, якая дэлегавала яго.

Асуд генэрала Жымерскага.

Ваенны Акруговы Суд у Варшаве 6 г. верасня выдаў асуд а справе ген. Жымерскага, які вінаваціўся ў службовых надужыцьнях. Згодна гэтага асуду ген. Жымерскаму прыдзецца адсядзець 5 гадоў катаржнага вастрогу. Акрамя таго ген. Жымерскі пазбаўлены правоў, званьня і выдалены з войска. Ген. Жымерскі зрабіў шкоды польскай дзяржаве на 150.000 далараў.

Сяляне! Арганізуйцеся, у арганізацыі — сіла!

ў гэтым канфлікце пераможцаю таксама выйдзе ўрад, бо іначай ня трэба было ў 1926 гедзе ісьці з войскам на мост і страляць у Бэльвэдэр. Сейм ня мае войска і затым ня будзе магчы сілай фізычнай пераняць уладу ў свае рукі. Астаетца для Сейму адна найвыгаднейшая дарога — развязацца сваёй уласнай пастановай; але і ў гэтым урад можа выперадзіць Сейм і развязаць яго дэкрэтам Прэзыдэнта. Пасля гэтага барацьба яшчэ больш заострыцца пры выбарах у новы Сейм.

Падчас выбараў кансэрватыўны польскі ўрад будзе весці барацьбу з эндэцкай буржуазіяй і, ёсьць ведама, з нацыянальнымі меншасцямі, а ўвесь час будзе падтрымоўваць рожныя „Вызваленьня“, хлопскія партыі і пэпэсаў ну і абшарнікаў. Адно толькі даіўна, чому гэта ўрад буржуазны памагае і будзе памагаць левым польскім партыям і абшарнікам, а змагаецца з польскімі эндэкамі?!

Адказ ясны: таму, што гэтыя партыі паслухмяна выконваюць волю цяперашняга ўраду, а эндэкі імкнуцца пераняць у свае рукі ўладу, г. зн., скінуць м. Пілсудскага. Можна бяз рызык сказаць, што на выбарах эндэкі праіграюць.

А. Дэмакрат.

Леванпольская авантура.

У папярэднім нумары „Сял. Нівы“ мы падалі вестку, узяўшы яе з польскае газеты „Kurjer Wileński“, аб учынках кс. Бародзіча. Сёння лічым патрэбным глянуць на справу шырэй і старанней яе высвятліць.

На ўсім абшары Заходняе Беларусі каталікі-Беларусы жывуць у перамешку з Беларусамі-праваслаўнымі. Сужыцьцё іх, калі ніхто яго ня бурць, проста такі самае згоднае, нікае варожасці, а таксама і канфліктаў на рэлігійным грунце не паўстае. Аднак жа час-ад-часу, гэтакае згоднае сужыцьцё парушаецца якімі-колечы цёмнымі тыпамі.

Думаю, што і ў Леванполі справа рэлігійных адносін паміж адзіным беларускім народам была на гэтакай самай плошчы. Да гэтага часу ніякіх спрэчак ні забурэнняў там не паўставала.

Аднак-жа там у Леванполі, апошнімі тыднямі сталася тое, што зацікавіла ня толькі Вільню, але-ж і Варшаву, ня толькі грамадзянства, але-ж нават і ўладу. Цэнтральнаю фігураю ўсяго гэтага зьяўляецца кс. Бародзіч. Дбаючы аб пашырэнні і ўмацаванні польскага каталіцтва, віленская арцыбіскупія ўлада направила ў Леванполь місіянера кс. Бародзіча, які ўжо даўно ведамы, як нацыяналіст-шавініст і актыўны вораг праваслаўя.

Аб'ектам працы кс. Бародзіча сталася леванпольская праваслаўная царква. Кс. Бародзіч распачаў захады перад уладамі адабраць царкву ад праваслаўных і ператварыць яе на польскі касцёл. Аднак-жа на гэта ня было ніякіх юрыдычных правоў. Ясна, што ўлада нічога рэальнага, у мэтах здзейснення жаданняў, кс. Бародзіча не зрабіла. Увесь далейшы час кс. Бародзіч рознымі сваімі ўчынкамі (аб якіх ужо пісалася) імкнуўся да таго, каб здэмаралізаваць праваслаўных і пускаяў прапаганду, каб каталікі сілаю захапілі царкву ад праваслаўных.

Каталікі (безумоўна Беларусы) надаліся нагаворам кс. Бародзіча і на чале гэтага духоўніка некалькі разоў імкнулася да захвату царквы сілаю, а цераз гэта паўставалі спрэчкі паміж народам.

Дайшло да таго, што кс. Бародзіч стварыў некалькі скандалаў, ды гэтакіх, што зацікавілі газеты, а потым і ўлада. У Леванполь выехаў прадстаўнік пракуратуры і ваяводства. Што яны там рабілі нам ня ведама, аднак-жа пасля таго сталася тое, што мы пісалі ў папярэднім нумары нашае газеты.

Кс. Бародзіч сабраў натоўп, каб паставіць капіцу на магільніку леванпольскай царквы. Праваслаўны хацелі не дапусціць, аднак-жа кс. Бародзіч дапаў свае мэты сілаю, пры гэтым натоўп паламаў агарожу і павырываў крыжы. Чым закончылася-б справа—ня ведама. Вырашыла яе паліцыя, якая разагнала натоўп як каталікоў так і праваслаўных, але-ж тое, што зрабіў кс. Бародзіч, дык паліцыя не направила. Пры ўсім гэтым кс. Бародзіч заклікаў каталікі натоўп ня слухаць паліцыі і нават зьявляжыў каманданта асабіста.

Пасля гэтага міністар унутраных справаў і мін. рэлігіі звярнуліся да віленскага арцыбіскупа аб найхутчэйшым удаленні з Леванполя кс. Бародзіча. Арцыбіскуп паехаў асабіста высвятліць справу на месцы, не ўважыўшы, бяз гэтага, просьбу двух міністраў.

Частка польскае прэсы дамагаецца ад улады аддаць кс. Бародзіча пад суд і пакараць яго, слухна лічачы, што кс. Бародзіч павінен адпавядаць за свае ўчынкі—як за бунтарства.

Пэўна, што ўсе праступкі кс. Бародзіча, якія, як цвёрдыце нават польскае прэса, павінна не прайсці яму дарма, будучы залагоджаны, адхіленьнем кс. Бародзіча ад кіраўніцтва місіянерскімі справамі ў Леванполі і толькі. Калі так станеца, дык будзе гэта сьведчыць аб меры польскае справядлівасці, за праступкі рэпрэзэнтантаў польскасці.

Леванпольская авантура выклікала ў нас сум і адчуваецца вельмі балюча. Не дзеля таго, што праступкі кс. Бародзіча будучы безкарны, не! Наш боль і сум параджаюцца ад таго, што ўсе тыя леванпольскія авантуры адбыліся паміж адзіным беларускім народам, разыходжанні паміж якім выяўляецца толькі ў розніцы, нават не рэлігіі як гэтакай, а ў адміністрацыйным падпарадкаванні рэлігійных устаноў і ў розніцы некаторых рэлігійных звычайў!...

Праваслаўная Царква у Расеі.

Праваслаўная Царква ў Расеі, вось ужо ў працягу 10 гадоў перажывае страшэнныя беды. Савецкая ўлада, якая наагул мае свае мэты змагацца з рэлігіяй, як з дурманам народу, перадусім хапілася за зьвішчэньне праваслаўя, як самага шырокага і магутнага рэлігійнага культу ў Расеі. Савецкая ўлада відаць не ўясніла сабе таго, што народ моцна трымаецца рэлігіі ў духу праваслаўнай царквы і што гвалтам цераз пасярэдніцтва дэкрэта нельга вырваць зглыбіны чалавечага духовага складу рэлігійнага пачуцьця.

Нават, калі-б рэлігія і запраўды зьяўлялася дурманом для народу, дык усё роўна нельга яго знішчыць пісаным законам. На гэта трэба не прымус, а высвятленьне фактаў. Аднак жа, савецкая ўлада зрабіла іначай. Касуючы прымусам рэлігію яна зрабіла страшэнны абмылковы крок, які выклікаў жорсткую барацьбу паміж уладаю і царквою. Ад барацьбы цяперлі абедзьве староны і ясна, ніхто нікому не падпарадкаваўся. Савецкая ўлада аршытоўвала найвышэйшых прадстаўнікоў царквы, трымала ў вастрогах і казыніла іх, і дзесяць гадоў нічога не асягнула. Але-ж ня вечна навуе глупота. Нават для людзей аусім пазбаўляных розуму прыходзяць сьветлыя хвілінкі, калі іх розум становіцца ясным і здаровым.

Гэтак здарылася і з Савецкай ўладай, якая пасля неразумнага дзесяці гадовага змаганьня з рэлігіяй запрапанавала згоду па прынцыпу кампрамісу, г. зн. па прынцыпу ўступак з абодвух бакоў.

Ці гэта ўчынак ёсьць рэзультат поўнага вызараўленьня савецкае ўлады ад ахапіўшага яе бязбожнага дурману ці толькі часінка прасьветку для неразумнага, пакажа будучына, а цяпер можна сьцьвердыць адно, што савецкая ўлада прызнала аўтарытэт і сілу праваслаўнай царквы і пачала лічыцца з гэтакай. І калі, савецкая ўлада сумленна і акуратна ў адносінках да царквы выкануе свае забавязаньні, дык безумоўна многа выйграе.

Царква, калі астанавіцца над яе долею, дык таксама на першы пагляд зрабіла дзёве вялізарныя і страшэнныя памылкі. Першая—гэта тое, што працівілася, што заместа „няма ўлады, якая-б не ад Бога“, не прызнала савецкую ўладу, як такую і другая памылка праваслаўнай царквы выявілася ў тым, што царква прызнала савецкую ўладу цяпер.

Я не гавару, што царква павінна змагацца з савецкаю ўладаю, не. Яна павінна была прызнаць, але не гэтак як прызнала цяпер. Цяпер, праваслаўная царква ў Расеі за абяцанкі стала тымі рукамі, якімі савецкая ўлада заграбае жар контр-рэвалюцыі.

Праваслаўная Царква павінна была спыніць усякія выступленьні проці ўлады, павінна была не рабіць ніякіх выступленьняў, а гэтым самым талераваць уладу, аднак-жа не павінна была, ня маючы ніякага забесьпячэньня атрымаць абяцаннае, агітаваць, нагаварываць іншых да поўнага прызнаньня савецкай ўлады, якая ўсё-ж такі, па свайму асноўнаму прынцыпу, зьяўляецца ворагам царквы. Бо-ж нікому не сэкрат, што савецкая ўлада лічыць рэлігію—дурманом Народу і хоча вызваліць народ ад рэлігіі, як дурману. Такім чынам царква, змусіўшы савецкую ўладу пайсьці на кампраміс, сваім апошнім выступленьнем утратіла сваю сілу. Калі-б царква, не робячы ніякіх выступленьняў проці ўлады, не выступала і заўладу, дык яе справа была-б безумоўна ў парадку, бо савецкая ўлада адносілася-б да царквы гэтак, як чалавек да дзікага мядзьведзя, ад якога староніцца, каб не дражніць яго. А цяпер, калі царква пайшла на кампраміс, дык з ёю будзе тое самае, што бывае з ручным мядзьведзем, які танцуе пад барабан.

Вярнуўшыся да першае памылкі царквы і параўнаўшы яе з фактам сучаснага кампрамісу ўлады, адразу стала ясна, што першая памылка зьяўляецца не памылкаю, бо барацьба царквы з уладаю, безумоўна, была карыснаю царкве.

Калі-б царква падпарадкавалася ўладзе ў 1917 годзе, дык у 1927 ня было-б ані воднага духоўніка і, замест Бога, панавала-б у расейцаў дзікасьць, бо савецкая ўлада дае камуністычны матэрыялізм згодна якога чалавек можа забіць сабе падобнае і не можа мець нідзе і ніякае адказнасці, калі ўхіліцца да закону, якім зьяўляецца чалавечая юрыспрудэнцыя, што выклікае суровы разгляд і на суду кару і... толькі. Боскага закону ў бальшавікоў няма.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“

Асьвета патрэбна усім.

(З расейскага. „Зарніца“ № 16 1926 г.).

Чалавек моцны не цемам, якое значна кволеншае ад жывёлінага.

Не вопраткаю, якая зьяе вонкавым выглядам. Не абшарамі зямлі і высокімі небаскрэбамі, якія быццам вядуць спрэчку з нябёсамі. І не вялікасьцю ўлады над казармамі, „гарматным мясам“, чалавек бывае вялікім і слаўным сваім зместам розуму, высока-глыбокімі яго падлётымі і рухамі годнымі вечнасці.

Гісторыя знае толькі тых, якія насілі вялікі розум, энэргію і веду. Перад гэтакімі сілачамі гісторыі бякнучы самыя фараоны, Тамерляны і грэцкія громабойцы з боскага Алімпу. Як мала помніць гісторыя багачоў, валадароў над нявольнікамі, князёў і нават ваенных павядароў. За тое, як многа яна запісала на свае старонкі людзей з вялікім розумам, якія наводзілі і тварылі новыя ступені на цяжкім і мучаніцкім хвараблівым шляху чалавечага поступу. Яны крок за крокам адваўвалі ад цёмры і няведы ўладу над страхотнымі сіламі прыроды, над неразумнай старадаўнасцю, якая часта ліхотна выпавала з пад гразі накрытае мінуўшчыны, на верх сучаснасці.

Пройдзе яшчэ многа стагодзьдзяў, мінуць тысячагодзьдзі, а гісторыя будзе з асаблівай увагаю зацісваць імёны тых чалавекалюбоўцаў, якія памаглі жыцьцю будаваць новае жыцьцё і ператварача прыгожыя казкі ў паўсёднеўны быт. Яны будучы запраўднымі сьветарамі, якія гараць і ня могуць згарэць у сваім дзіўным паслугіванні чалавецтву.

Яны зьяўляюцца тымі праведнікамі, дзеля якіх існуе сьвет. Яны пазнаюць і сваімі пазнаньнямі становяцца вялікімі. Яны з вялікаю вытрываласьцю вядуць досьледы над дзікай і няўкелзанай сілай стыхіі і змушаюць яе служыць таму „вянку творчасці“, які іншы раз адварочваецца ад самых сьвятароў і абурваў іх сваімі жывёловымі ўчынкамі, караў іх, кідаў у вастрогі, распінаў і паліў пад рогат ашалелага натоўпу.

Думка, на крыльях залатых лятункаў, працавала для веды і сеяла веду па ўсіх зямных даўгогах і шырогах, сярод усіх людзей, усіх плямёнаў, крыві і выгляду вонкавага абліча. Думка неспынна, як нявольнік прыкаваны да вэрштату, працавала, кавала, пазнавала, анатаміравала і паліла ўва імя вечнай праўды і лепшае будучыны.

Працаю і натугамі гэтай думкі мазгавых вяліканаў народжана навука, узрошчана мастацтва, ушчэплены гуманнасьць і замацаваны сувязі паміж усімі куткамі нашае планеты. Вялікія і нязвычайныя багатствы падарункі гістарычнае думкі, ёсьць добрае насенне, годнае для ўсходаў і жніва. Хто можа збіраць і жаць іх, той можа чэрпаць свае пасьбехі з невычарпатае крыніцы з неабмяжаванымі дасяганьнямі мысьлі.

Шчаслівым зьяўляецца чалавецтва тым, што ў яго, гэтак многа ёсьць родных, рухавых і гатовых на ўсякія ахвяры мысьліцеляў і тварцоў вялікага наваарства. І мы ўсе шчаслівыя што перад намі ўжо нарысаваны дзіўныя шляхі энэргіі, веды і хараства.

Шырэй сьцэлецца наш шлях жыцьця. Глыбей пранікае наша веда ў нетры зямлі і вышэй

паднімаецца ў нябёсы. А ведзе, як лятункам, няма межаў і граніцы. Яна пробуе асягнуць і асягае ўсе патаемнасьці неба і зямлі былога пачатку і безканцовага прастору быта.

Цяпер на паслугу людзям, якія працуюць сваім мозгам, ёсьць школы, прэса, тэатры, выстаўкі, індустрыя вынаходкі і навука, якая ўсё яшчэ пашыраецца. Навокале каледжы, крывіцы асьветы і веды. Бяры і чэрпай. Чэрпай бяз канца з угоднай думкаю асягнуць тое, чаго не асягнулі мудрацы мінуўшчыны.

Крывіцы веды не вычарпаныя. Тыя што прагнуць веды здабываюць яе але-ж, незадаваляюцца. Чым болей пазнаюць, тым яшчэ болей хочучь пазнаць і здабыць.

На вялікай грэцкай сьвятэне напісаны несьмяротныя словы: „Пазнай самога сябе“. Пазнай сваю прыроду, сваю сутнасьць, свае мэты і дасяганьні. Бо сам чалавек ня толькі крывіца мудрасці, але-ж і загадка ўсіх вякоў. Загадка, яшчэ не разгадана мудрацамі гісторыі. Ён сам—цэлая бяздонніца наймудрэйшага.

Чалавек цэніцца па сваею галаве. Чым разумней галава, тым даражэй і сам той, хто яе носіць. Чым дурней галава тым танней яе валадар, хоць сама дурнота зьяўляецца самай дарагою цэннасьцю, якой увесь сьвет плаціць вялікія падаткі грашмама, нешчасьцямі і самымі людзьмі.

Болей усяго людзі прыносяць ахвяру богу дурноты, бацьку шматлічбовых здыбяд, які зьядае сям'ю чалавецтва.

Шчаслівымі зьяўляюцца тыя людзі, якія сеюць асьвету сярод сваіх дзяцей. Чым болей школаў, унівэрсытэтаў, бібліотэкаў, кнігаў, на-

3 жыцця Польшчы.

Сэсія Сойму.

На 13 г. верасня вызначаны пачатак сэсіі Сойму згодна дамаганьняў польскіх партыяў.

Што і ў якім парадку будзе разглядаць Сойм яшчэ ня ведама, але-ж думаецца, што ізноў распачне працу над шуканьнем спосабу абмежаваць правы нацыянальных меншасцяў выданьнем розных некарысных нацыянальным меншасцям законаў ды ўставаў.

Урад і Сойм.

Віленскае „Słowa“ піша, што ў Друскеніках, адбылася нарада віцэ-прэм'ера Бартля з прэм'ерам марш. Пілсудскім, дзе ўстанавілі адносіны ўраду да сэсіі Сойму. Урад чакае ад Сойму працы над уставадаўствам, а калі выясніцца, што справа аб самараспушчальнасці Сойму знойдзе месца на парадку дня, дык выкліча гэта хуткі канец сэсіі.

Яшчэ справа пазычкі.

„Dzielnik Wilenski“, скамбінаваўшы з іншых польскіх гаспадарча-фінансавых часопісаў вестку, зьмясьціў яе на сваіх старонках. Вестка гэта запраўды зьяўляецца цікаваю, бо высьвятляе, што амерыканцы пазычылі Польшчы не 15 мільёнаў долараў, а толькі 15 мільёнаў злотых і то няведама якіх: даражэйшых ці таннейшых. Батыце, злоты, як відаць, дык ёсьць дваікія. Тыя, што робіць машына і тыя, што камбінуюцца з пальцаў.

Пры ўсім гэтым „Dz. Wil.“ у падмогу іншым часопісам моцна абурэцца на ўрад за тое, што ён не дае ніякіх адказаў на запытаньні прэсы: робіць нешта і маўчыць.

Да ўсяго гэтага „Dz. Wil.“ дадае, што на самую пазычку многа патрачана грошай. Дык, каб хоць атрымалі што-колечы.

НАВІНЫ.

— У справе Беларускае Віленскае Гімназіі. „Наша Праўда“ падавала вестку, што пяць кандыдатаў, школьная ўлада не дапусьціла да заняцця вучыцельскіх месцаў у Гімназіі.

Камісар улады за гэтую вестку цягне да адказнасці рэдактара „Нашае Праўды“.

— І ў войску „камуністы“. У Горадні ў адным з пяхотных палкоў арыштавана 4 жаўнеры Беларускай народнасьці, быццам за камуністычную агітацыю. Арыштаваныя перавезены ў Вільню і пасаджаны ў вайсковым вастрозе на Антокалю.

— „Natio“ № 6. Выпаў № 6 часопісі „Natio“, якая зьмяшчае наступныя артыкулы:

- 1) Устава аб нядзельным адпачынку і Жыды.
- 2) Немцы ў Цешынскай Сілезіі.
- 3) Барацьба аб самаўрады.

- 4) Трэці кангрэс нацыянальн. меншасцяў.
- 5) У справе арышту рэдактара Карла Арнэ.
- 6) Хроніка: украінская, беларуская, жыдоўская, нямецкая і літоўская.

— Выпаў № 7-8 часопісі „Natio“ гэтакага зьместу:

- 1) Перад кангрэсам нацыянальнасьцяў у Жэнэве.
- 2) Народ і Дзяржава.
- 3) Справа ўкраінскага ўнівэрсытэту ў Львове.
- 4) Рэлігійнае палажэньне Беларусаў-каталікоў у Польшчы.
- 5) Літвіны і каталіцкі касцёл у Польшчы.
- 6) Хроніка з украінскага, беларускага, жыдоўскага, нямецкага і літоўскага жыцця.

— Ты, Антошка, лгун! У сваёй „Праўдзе“, Антошка зьмясьціў ліст, дзе піша, што сялянскую ідэалёгію ён лічыць памылковаю, ды што ён мае сваю ідэалёгію.

Беларускі Сялянскі Саюз імкнецца да здабыцця незалежнасьці Беларусі, імкнецца да перадачы ўсяе зямлі ў рукі сялянства бяз выкупу і выплаты і г. д. Але-ж Антошка ўсё гэта лічыць памылковым... Добра...

Якая-ж твая ідэя? Вось пабачым!...

Нямецкі генэрал Людэндорф у сваіх успамінах піша, што ён Людэндорф у часе акупацыі нямецкімі арміямі Беларусі ў 1915—16 годзе пастараўся аб тым, каб выходзіла (за ням. грошы), часопісь у кожнай тутэйшай мове, асьвятляючы справы прыхільна да акупацыйнае ўлады. Дык хто-ж працаваў ў гэтай галіне ад Беларусаў? — Ты, Антошка!... — Хто дзяліў ў Варшаве Беларусь? — Ты, Антошка!

— Хто працаваў з дэфэнзыўшчыкам паслом Ваявудзкім, які пісаў у вайсковую дэфэнзыву даносы на Беларусаў? — Ты, Антошка!... Ну, дык як думаеш, ці ў гэтым ёсьць якая ідэалёгія?

Запраўды ты, Антошка лгун, лу-Цкевіч!

— Зрабілі глупства і хваляцца. Справа кулачнае расправы паміж Паўлюкевічам і Станкевічам, імі-ж самымі высвятляецца. Абодва яны інфармуюць газэты гэтак, што стараюцца быць „гэроямі“. Паўлюкевіч піша, што ён першы даў аплывуху Станкевічу, а Станкевіч тлумачыцца, што ён першы даў — Паўлюкевічу. Як бы яно ня было: абодва асталіся — місюгінамі, бо ў кулачным вырашэньні справы няма ніякага „гэроіства“.

Але вось цікава, самы „акт гэроіства“ распачаўся ў ваяводстве!... Чаго-ж гэта паны Кевічы там нюхалі, ці часам ня мае „гэроіскае“ здарэньне падставаў канкурэнцыі? Што-ж грашакоў патрэбна!

Саветы прадаюць Японіі Сахалін.

Віленскае „Słowo“ надрукавала вестку з Масквы, што быццам савецкі пасол у Японіі вёў перагаворы з японскім міністрам аб прадажы выспы Сахаліну Японіі за 400 мільёнаў японскіх іенаў. Японская іена па цане золата раўняецца 96 расейскім капейкам.

Што дзеецца ў сьвеце?

Справа сусьветнага супакою.

Сьвятовая вайна стварыла новыя падставы для вайны, бо парэзала карту ня толькі Эўропы, але-ж і ўсяго сьвету, гэтак, што аднаму дасталася многа са шкодаю для другога.

Некаторыя дзяржавы, як былі нейтральнымі ў часе вайны таксама і цяпер, мала зацікаўлены тэрытарыяльнымі пытаньнямі. Дык яны стараюцца трымацца „залатога асяродку“ адносна спрэчкаў паміж дзяржавамі першых двух катэгорыяў. Найбольш пакрыўджанымі пасля вайны асталіся Расея і Нямеччына, а Румынія ды Польшча папырыліся за рахунак іншых. Асабліва-ж Польшча, дык апунулася на такім месцы, што ёй пагражаюць з усіх бакоў. Ясна, што каб утрымаць зямлі, якія дасталіся ёй як падзел вайсковае здабычы, трэба шукаць ратунку. І вось, гэтым разам Польшча замацаваць сваё становішча і бараніць межы, хоча з дапамогаю іншых.

Дзеля гэтага самага Польшча на сучаснай Сэсіі Лігі Нацыяў запрапанавала праект аб незачэпнасці. Згодна гэтага праекту ніхто ня можа ні ў якім выпадку вырашаць, якія колечы спрэчкі з дапамогаю аружжа. Усякія канфлікты павінны быць вырашаны лагодна, згодаю. Межы дзяржавы прызнаюцца не нарушальнымі. Той, хто будзе вінават у распачацьці вайны, дык на яго павінна наваліцца ўсе дзяржавы і перамагчы.

У гэтакім праекце мы відзім дзьве рэчы: страх вайны і дзяржаўную кволасьць.

Але-ж калі ўзяць агулам дзяржавы, дык можна даглядзець, што кожная дзяржава занямае сваё асобнае палажэньне.

Тагды, як Польшча магчыма будзе мець спрэчку з Нямеччынай аб калідоры ці Сілезіі, дык Гішпанію, ці якую там Балівію, гэта зусім не датыкае. Ясна, што памагаць, кажучы прыкладам, утрымаць пры Польшчы Сілезію, якой небудзь паўднёва-амерыканскай рэспубліцы зусім ня цікава.

З-за гэтага самага польскі праект аб нападаньні праваліўся, ці як пішуць польскія-ж газэты — дайшоў да „zera“ — да нуля.

Ліга Нацыяў апрацаваць хоча іншы праект сусьветнага супакою. Пажывём увідзім!...

3 Лігі Нацыяў.

Прадстаўнік Нарвэгіі выступіў з прамоваю у якой адзначыў, што Ліга Нацыяў сама па сабе ніякага значэньня ня мае, бо вялікія дзяржавы, паміма Лігі, робяць паміж сабою розныя дагаворы адносна агульнай палітыкі і пасля гэтага навяваюць сваю волю Ліге. Прамоўца выказаў надзею, што вялікія дзяржавы, пасля ўсяго, стануць на плятформе Лігі Нацыяў і будуць трымацца яе пастановаў.

Як бачым, дык Ліга Нацыяў не зьяўляецца нават Лігаю дзяржаваў, а проста — фікцыяй. Паміма Лігі, кіруюць сьвятоваю палітыкаю вялікія дзяржавы.

ЗАПЯРЭЧАНЬНЕ.

„Наша Праўда“, ня маючы ніякіх асноў для прыняцця крытыкі „Сялянскае Нівы“, кідаецца на рожныя выдумы. Між іншым, „Наша Праўда“ закідае „Сял. Ніву“, што супрацоўнік „Kurjera Wileńskiego“ п. К. Сьмрэчынскі зьяўляецца нашым супрацоўнікам. Гэтым высьвятляем, што п. К. Сьмрэчынскі не зьяўляецца супрацоўнікам „Сял. Нівы“, чаго доказам можа паслужыць хоць-бы артыкул „новая правакацыя“, у № 42 „Сялянскае Нівы“, які скіраваны, якраз проці п. К. Сьмрэчынскага, за ягонае непраўдлівае высвятленьне беларускае прэсы ў газэце „Słowo“.

Калі ходзе аб Яз. Сьветазара, якога „Наша Праўда“ ўважае за таго самага К. Сьмрэчынскага, дык фактычна ў „Сял. Ніву“ былі зьмешчаны аглядачныя артыкулы аб літэратурнай творчасці Янкі Купалы і інш. пісьменьнікаў. Але гэтыя артыкулы былі выключна літэратурнага зьместу і насілі характар чыста прафэсійнальнай ацэнкі, без палітычнай падкладкі. У сваім часе ніводная паважная беларуская часопісь не адважылася выступіць проці зьместу літэратурных аглядаў Яз. Сьветазара, а гэта часткава дае повад да вываду, што гэныя агляды былі ня толькі карысныя як для газэты, так і для чытачоў, але зьмяшчалі, за малымі недахватамі, зусім здаровы і па сутнасьці справы, агляд пазыцкае творчасці нашых паэтаў.

Незалежна ад гэтага, ужо ў працягу 5-ці месяцаў, у „Сял. Ніву“ ня было больш аглядаў Яз. Сьветазара дзеля прычынаў тэхнічнага характару, што адначасна азначае, што Яз. Сьветазар не зьяўляецца супрацоўнікам „С. Нівы“.

Рэдакцыя „Сял. Нівы“.

родалюбцаў і мудрацоў, тым багацей, мацней і пасьпешней цячэ жыцьцё гэтага народу.

Гора народу крыецца ў яго шырокай дурноце, якая, як моль, разьядзе народныя сілы, аб'яднаньне і багацьце.

Асьвета як паветра патрэбна ўсім тым хто жыве на нашай плянеце. Асьвета асьвятляе ўсіх і кожнага. Асьвета параджае натхненьне на самых нізкіх жыцьця, асьветчае тыя месцы, дзе няма асьветы, добра і праўды. Пад прамельнымі асьветы культывіруюцца дрэвы і кветкі. Для істываньня патрэбны ня толькі культурныя людзі, але-ж і жывёлы, птушкі і расьліны.

Болей ўсяго асьвета патрэбна самому чалавеку, пад якімі бы градусамі даўжыні і шырыні ён ня жыў, чалавеку ўсіх часоў і племянаў.

Асьвета патрэбна і маладому і старому. Матка з асьветаю дарыць сямі чалавецтва лепшых грамадзян.

Цяпер некаторыя старонкі прымусява вучаць сваіх дзяцей. Навучаньне абавязкавае, хоць толькі віжэйшае. Пакуль што яшчэ ніякая старонка не дайшла да палогоўнага ўнівэрсытэцкага навучаньня, якое зьяўляецца патрэбнейшым за ўсякія казармы, людзі з унівэрсытэцкім навучаньнем!... якое гэта прыгожае дзіва нашых дзён, дзіва якое яшчэ неапазнавала нашых мас, але якое хутка прыдзе і запануе сярод людзей. Яно зломіць галовы ўсякім гадзюкам, якія ссуды і зьядаюць чалавецтва, дэраз пасярэдніцтва войнаў, рознага роду вымыску, гандлёвае спекуляцыі і розная ганебныя сучаснасьці.

Чым болей школаў, тым меней шыноў — жарчмаў. Чым болей унівэрсытэтаў, тым меней

халераў. Чым вышэй лоб над вачыма, тым сьвятлей ўвесь сьвет.

Сучасны лад жыцьця вымагае ўжо ня толькі пісьменнага работніка, але-ж і работніка з асьветаю. Чым болей веды ў работніка, тым даражэйшаю зьяўляецца яго праца. Асьвета дае работніку спрыт і здольнасьць. З нявольнымі работнікамі ніхто ня хоча валзіцца і мучыцца. Веда патрэбна ўсюды: у земляробстве, у прамысловасьці, у палітыцы і ў грамадзкай дзейнасьці. Нявольнік гадзіцца выключна для працы, якая раўняецца да працы жывёлы. Але на замену жывёлам ідуць машыны — прадукт асьвечаных галоўцаў.

Асьвета асьвятляе ўсе захавы жыцьця. Сьвет яе сьвечыць усюды і радуе ўсіх.

Трэба знаць усё. Як бы ня была ўжо вялікая веда, трэба яшчэ імкнуцца да большага. Тое што яшчэ гэтак нядаўна лічылася немагчымым, становіцца фактам дня. Веда падпарадкуе ўсякія нязвычайнасьці і патаемнасьці абсэрвацыі вучомага.

Кожны грош уложаны ў веда, прыносіць болей продантаў, чым усе банкі. Банкі напаяюць кішаню, а асьвета творыць чалавека, які ідзе ад векавечнае памноты за сьветлымі лятункамі да лепшае будучыню.

Вялікаасны і прыгожы гэты магут нволат— асьвета! Ідзёце-ж нага ў нагу за гэтакім волатам, які мае адзінкі не алмазаў і сафіраў, а вечна жывых праўдаў, цудоўнага характара і вечна не вычарпанае крыніца творчасці.

Скарга.

Да нас пішуць.

Вестні з Валыні.

(Жалудзец, Крэменецкага пав.).

У жалудкоўскай царкве службы пасярэднікам паміж Богам і людзьмі сьвяшчэньнік а. Ф. Б—кі, які ня глядзячы на тое, што цяжка жывецца яго парахвіянам, замест таго, каб падзяляць гаротнасць сваіх парахвіян, якія стогнуць пад цяжарам дзяржаўных падаткаў, ён сам яшчэ накладвае падаткі. Гэтыя падаткі выяўляюцца ў тым, што а. Б—кі, на таго, хто ня ўмее малітвы „Отче Наш“, накладвае штраф 20 зл., хто ня знае дзесяць запавядзеў—30 зл., хто ў належны час не адбудзе споведзі, дык а. Б—кі штрафвае таго 100 зл. і карае 100 паклонамі. Хто не заплаціць гэтакага штрафу і не адбудзе кары, дык а. Б—кі, пры першай магчымасці, змусяць заплаціць. Ведама, ў гэтай іншай справе амаль-што кожны чалавек змушан зьвяртацца да сьвяшчэньніка: усяк здароўца—людзі родзяцца, жэняцца і ўміраюць і ўсё гэта не абходзіцца без духоўніка. Здароўца і гэтак, што а. Б—кі заўважыўшы каго-небудзь у шапцы каля царкоўнага гмаху, кідаецца з кулакамі, не саромячыся даць па вуху.

Пане Рэдактар, прашу параіць, што трэба зрабіць, каб ад гэтага пастыра звольніць царкву. Парахвіяне зьвярталіся да ваяводы, да пракурора і да мітрапаліта і нічога не памагае. У мітрапалітавай кансысторыі службы сваяк а. Б—кага, які яго падтрымоўвае.

П. Л.

Ад Рэдакцыі: Гэтую вестку падае сябра Беларускага Сялянскага Саюзу—Беларусь, якому выпала жыць на Украіне.

Запраўды цікавая вестка!

Адносна таго, як пазбыцца „добрага“ пастыра, дык лічым, каб наш сябра параіў парахвіянам зьвярнуцца да ўкраінскіх паслоў з просьбаю аб іх інтэрвенцыі ў мітрапаліта.

Вось як гавораць.

(Лідчына).

Вельмі характэрна, што польскія эндэкі сваімі легендарнымі абяцанкамі беларускаму народу пускаюць туман у вочы, аб тым, што яны далі шмат прывілежыяў на адчыненне беларускіх школаў. І яшчэ пускаюць чуткі, што нават польскія прыватныя школы не карыстаюцца з такіх правоў, якія прадбачуцца беларускім школам.

Нэндза.

(Народная казка).

Жылі ў розных вёсках два браты: адзін быў вельмі багаты, Сымон, а другі бедак — бедны Тамаш. Аднойчы неяк у сьвята, пашоў бедны брат да багатага ў госьці (відаць сувязі ня трацілі). Прышоў прывіталіся, пагаварылі, а тагды бедны брат і кажа багатаму: пачастуй ты мяне, браток, гарэлачкай-сівушкай.

— Вось у бочцы — адказаў багаты брат беднаму, — ці колькі хочаш. Бедак напіўся, — у бочцы была вада. І з гэтым пашоў бедак да сваёй курнай хатанькі... Ідзе і пня сабе пяснянку, аж-но чуе, што за ім таксама нехта падпявае...

Аглянуўся бедак навакола, ня відна нікога... Спыніўся ды пытае: хто гэта пняць са мною?

— Гэта я — нешта адказала.

— Дык хто-ж гэта ты?

— Я — Нэндза, пачуўся тагды ўжо адка.

— А куды-ж ты ідэш, — пытаецца бедак?

— Я, — гавора Нэндза, — іду з табою, ды наагул заўсёды, увесь час ад цябе не адстаю, цябе не пакідаю...

Задумаўся бедак ідучы далей — што рабіць? Сужыцьцё з Нэндзаю — рэч зусім благая, але як яе адагнаць?

І калі гэтак разважаў бедак, дык прышла да яго галавы сьветлая касулька — прамычок думкі.

— Як прыду дамоў, — гавора бедак, дык я памру.

— Ну дык што-ж, — адказала Нэндза, — і я з табою ў труну лягу.

Прышоўшы дамоў бедак адразу стаў рабіць труну, а як зрабіў, дык кліча Нэндзаю.

— Нэндза, а Нэндза, дзе ты!

— Я тут пры табе — пачуўся голас.

— Дык лезь у труну, а то астанешся, — гавора бедак!

Нэндза відаць была вельмі спрытная, бо бедак хутка пачуў словы:

— Я ўжо ў труне, гатова.

Аднаго разу, праяжджаючы цягніком, прыпадкам прышлося ў вагоне пагутарыць з няведаным мне панком. Вядомая рэч, паны заўсёды, калі толькі праяжджаюць праз „Усходнія Крэсы“, дык вядуць гутарку аб Беларусях, аб якіх яны вельмі турбуюцца.

Дык вось, гутарачы, закрунулі аб беларускім нацыянальным пытаньні, да чаго і я ўмяшаўся, а пасьля пачалі гутарыць аб школе, на чым і затрымаўся. Дык адзін з панкоў тутакса з поўнай экстазаў заінтанаваў: „więc, zamiast prywatnych polskich gimnazjum, będzie, albo już jest, uraństwione białoruskie gimnazjum w Wilnie i jeszcze narzekają...“ І яшчэ далей, пачаў „пекнымі фразамі баіць“, што беларускі народ не „практычны“, што змаганьнем за сваю родную школу і сваю родную мову, Беларусы сябе толькі губяць і дзеля гэтага ніякай карысьці мець ня будуць. Я пытаюся чаму? — „bo to jest chamska mowa i nigdzie posady nie otrzymają“. Я стараюся яму вытлумачыць, што мы павінны, як і кожны народ, шанавать сваю родную мову і вучыцца на ёй, бо яна для нас ёсьць—карысная і зразумелая. Ганьба таму чалавеку, хто цураецца роднага слова. Гэты панок, як казёл упарты, прарэчыць сваё: „przecież, po ukończeniu polskiej szkoły, natychmiast można otrzymać posadę“.

Цікава, што далей гэты вельможны панок нагаварыў-бы, але зараз затрымаўся цягнік і ён выйшаў з вагону.

„Дзякуй“, табе панок, за прыгожыя і сядоўкія слоўцы, ведаем мы і без вашых абяцанняў, што вы нам можаце „добрае“ зрабіць і даць пасаду за жалезнымі кратамі... Але, як кажа народная прыказка: „слухай людзей і свой разум мей“. Як-бы вы не стараліся нас адурманіць, усё-ж такі, мы Беларусы, паміма вашых перашкод, якія стаўляеце нам на кожным кроку, будзем станоўка змагацца за сваё роднае слова і за сваю родную беларускую школу, і... дамагацца роднае пасады на сваёй зямлі...

Б — у с.

Польскае „Я“.

Кожнаму ўжо добра ведама, што як толькі які Паляк прыедзе да нас—на Беларусь на службу, дык стараецца як найхутчэй паказаць сваё польскае „ja“. Пара тыдняў таму назад пасяліўся, на пошце ў Браслаўі, нейкі монгар тэлеграфу і тэлефону. Ён-жа, хочучы паказаць сваё польскае „ja“, прычапіўся да жураўля, каторы ў працягу 2-х гадоў стаяў над студняй браслаўскага жыхара—Ражноўскага. На няшчасце Ражноўскага, ля ягонай студні над жу-

— Ну, як гатова, дык добра.

Бедак зачыніў труну, зваліў яе сабе на плечы і павёс на могілкі каб пахаваць. На могілках, бедак труну з Нэндзаю закапаў і добра заваліў на векі вечныя...

Ад гэтай пары бедакова жыцьцё змянілася і ўсё пашло па лепшаму. Пачаў ён багацець, весялець і разумнець. А па меры яго багацьця і людзі сталі яму зайдросьціць. Не ўхіліўся ад гэтага зла і багаты брат „бедака“, Сымон.

Вось аднойчы неяк і пытае Сымон у Тамаша — якім спосабам ты разбагацеў?

Тамаш прызнаўся і папарадку расказаў брату ўсё, як належыцца.

У Сымона адразу зарадзілася чорная думка, выратаваць Нэндзаю, каб яна ізноў страшыла яго брата. Дазнаўшы мецца дзе была пахавана Нэндза, Сымон пашоў, вышапаў труну ды гавора — Нэндза, а Нэндза, ты тут! — Т-у-у-у-т... ледзь прагаварыла Нэндза.

— Ну, дык вылазь з труны ды ідзі зноў да свайго гаспарада!

— Ой не, — кажа Нэндза, — я цяпер ужо буду з табою, а то мой даўнейшы гаспадар амаль-то не замарыў мяне... Дзякую табе, што ты выратаваў, дык я ўжо лепш з табою буду.

Агарнула трывога Сымона, але нічога не парадзіш... сам вінават.

З гэтай пары багаты стаў бяднець, а праз нейкі час зусім дайшоў да галіты... Нэндза давяла...

Прабаваў багаты, каб якколучы пазбыцца бяды, але-ж ніяк яму гэта не ўдавалася, бо Нэндза, навучаная абманам Тамаша, была асьцярожна і ніякіх нагавораў свайго другога гаспадара ня слухала. За ўсё сваё няшчасьце Сымон вінаваціў свайго брата, Тамаша, дык раптуў адзямьціцца.

Пераходзячы кладкаю праз рэчку, карыстаючы з нагоды Сымон хацеў кінуць брата ў раку, але-ж рыхтуючыся да гэтага аступіўся і паляцеў сам у халодныя хвалі... Разумеецца, Нэндза таксама.

Я. Аніськовіч.

раўлём, таксама ў працягу больш як 2-х гадоў, віселі і цяпер вісяць тэлеграфныя і тэлефонныя дроты. Монгару не падалася гэта, дзеля чаго прыказаў Ражноўскаму зрэзаць гэны журавель. Што за прычына гэтаму — ня ведама. Гавораць розна. Адны кажуць, што монгар баіцца, каб „журавель“, як будзе вылятаць ў цёплую старонку, размахнуўшыся хвостом не парваў дроты, а другія, што быццам журавель слухае прытуліўшы вуха да дротаў дзе, хто, што перадае па тэлефону. Ці можа монгар баіцца, каб журавель не зрабіўся „шпіком“? Усё можа быць!... Кароль Цыбук,

НАШАЯ ПОШТА.

Я. Закінутаму: Матэрыялы атрымалі. Памагчымасьці зьмесьцім.

Гр. Піваварчыку: Думаем, што Вы ўжо даўно знаёмы з „Сял. Нівай“, дык пасылаць пробы нумар ня лічым патрэбным. Газету будзем пасылаць па атрыманы падпіскі.

Ул. Нізюльку: Газету вышлем насля атрыманы падпіскі.

Л. Краўчонку. Сьлязьніку Сьцяпану — Газету пасылаем.

Дасталі ад:

Анісковіча Ів., Ціпулёнка Мік.—па 2 зл.

У хуткім часе выйдзе з літаграфіі і будзе прадавацца ў беларускіх кнігарнях у Вільні

ПАРТРЭТ Беларускага Народнага паэта Янкі Купалы.

Усе беларускія арганізацыі: гурткі культурна-просьветных устаноў, бібліятэчкі і публічныя дзеячы і грамадзяне павінны мець партрэт найвялікшага беларускага песьняра.

ЦАНА партрэту без перасылкі—1 зл.

Заказы пасылаць на адрэс: Wilno, Zawalna 7, Беларускае Кнігарня „Пагоня“.

НА ШКОЛЬНЫ СЭЗОН

Беларуская Кнігарня „ПАГОНЯ“ прапануе **ПАДРУЧНІКІ** для беларускіх і польскіх пачатковых і сярэдніх школ. Кнігарня прадае на месцы і высылае на правінцыйныя кніжкі, спыткі і ўсялякія пісьменныя матэрыялы.

— ЦЭНЫ САМЫЯ НИЗКІЯ. —

Пры высылцы наложным коштам (за залічэньнем) патрэбны задатак ня меншы за 50 гр.

Беларуская Кнігарня „ПАГОНЯ“

Вільня, Завальная вул. № 7.

УВАГА!

УВАГА!

Беларускі Народны Тэатр.

Вышла з друку кніжка першая для БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ТЭАТРУ

СЦЭНІЧНЫЯ ТВОРЫ

БОТЫ, МІКІТАЎ ЛАПАЦЬ, ПАКОЙ У НАЙМЫ, ЧОРТ І БАБА,

Цана 1 зл. 20 гр.

З упісной перасылкай цана 1 зл. 65 гр.

Выпісаць можна, прыслаўшы ўсю суму, або задатак ня меншы за 50 гр.,

з кнігарні „ПАГОНЯ“

Wilno, Zawalna 7.

Беларуская друкарня

ім. Фр. Скарыны

Вільня, Людвісарская вуліца № 1.

Прымае заказы на ўсялякія друкарскія работы ў розных мовах (кніжкі, брашур, газеты, афішы, канцэл. бланкі і інш.).

ЦЭНЫ КАНКУРЭНЦЫЙНЫЯ.

СПАЎНЕНЬНЕ ЗАКАЗАЎ

ХУТКАЕ І СУМЛЕННАЕ.